

**ИОСИФ
И ПРИКАЗНОТО
ПЪСТРОЦВЕТНО НАМЕТАЛО**

Тим Райс

Съдържание:

	СТРАНИЦА
1. Увертюра	3
2. Една мечта	4
3. Иаков с дванадесет синове	5
4. Приказното наметало	6
5. Сънищата на Иосиф	8
6. Сделката	10
7. Един нов ангел в небето	11
8. Потифер	12
9. Затворете душата ми	13
10. Пекарят и виночерпецът	14
11. Фараонът	16
12. Дворецът	17
13. Сънищата на Фараона	18
14. Тълкуванието	19
15. Наградата	20
16. Онези славни, златни дни	21
17. На път за Ханаан	22
18. Милост и прошка	23
19. Кражбата	25
20. Обща вина	26
21. Помирението	27
22. Една мечта	28

Увертюра

Някои мечтаят за велики дела,
да оставят след себе си ярка следа,
други пък нищо нямат на ум,
ден за ден крачат житейския друм.
Няма да седна сега да ви уча
как да живея за да сполуча;
но ще ви покажа за час или два
как се сбъдна една детска мечта.
В живота се случва, така е, нали –
на някои повечко им върви,
но ако си дързък и вярваш, и смееш,
накрая все някога ще успееш.
Иначе казано, вижте сами:
едно момче, сбъднало своите мечти.

Една мечта

Очи затварям
глас нечул
сякаш плътен тюл
е покрил света;
далеч зад мен
дочувам плач,
вечерен здрач
скрил една мечта.

Загърнат в пъстро
наметало
в едно събрало
цялата дъга,
аз виждам как
в далечината
искри зората
с една мечта.

Внезапен шум и силен блясък,
животът ми се срива с трясък,
цветовете избледняха
и останах сам...

А искам тъй
да се завърна
и да обгърна
всичко в светлина.
Денят край мен
ме гледа плахо
и все още чака
своята мечта.

Иаков с дванадесет синове

Бе преди много, много години,
на Библията още в първия век.
Във Ханаан живееше Иаков -
идеален пример за семеен човек.

Иаков с дванадесет синове –
земяделци изкусни с обширни поля.
Иаков с дванадесет синове –
скотовъдци умели от първа ръка.

Иаков основа един нов народ
благодарение на своите деца
и оттогава в цял Израил
всички го имат за собствен баща.

Иаков с дванадесет синове –
солта на земята и нейният плод.
Иаков с дванадесет синове –
семейство за пример на всеки род.

Беше от всички Рувим най-голям,
Симеон и Левий, дотука са три.
Нефталим, Исахар, Дан и Асир,
Зевулон и Гад правят девет, нали?

Иаков с дванадесет синове –
Вениамин и Иуда, остана един.
Иаков с дванадесет синове –
Иосиф бе на Иаков любимият син.

Приказното наметало

Майка му любима бе жена,
не съм обичал никоя така,
И Иосиф – радост моя – тъй
напомня ми за нея!

Иаков се почувства подмладен,
над Иосиф бдеше той и нощ, и ден.
На братя дузина подобна картина
никак не им се понрави!

Само думи без дела -
ний не ще склоним глава!
Откакто Иосиф е във тази къща...
... внимание на нас не ни обръща!
Вечно е усмихнат той,
а го чака страшен бой!

Но баща им хич не подозира
и опасност нийде не съзира,
за него Иосиф е дете-мечта!

И реши чрез дар неповторим
да изтъкне най-любимия си син:
пъстроцветно цяло ярко наметало
с невиджани досетне цветове!
Стилно, елегантно, даже шик,
заедно с усмихнатия лик -
прекрасна гледка, в крайна сметка
дори самият цар се би поспрял!

В него щом се премени,
в миг светът се промени!
Толкоз много ярки цветове!
Влюби се във всички цветове!
Всеки вижда най-напред
тоз младеж красив, напет –
с толкоз много ярки цветове!
Влюби се във всички цветове!
Жълто, кафяво, червено,
алено, черно, зелено...

Братята ядосаха се здраво:
- Ние ще си кажем тъй направо,
Със своите игри Иосиф прекали –
а това на нас не ни е по вкуса!
Иосиф цял сияеше от радост,
позеленяха братята от завист –
с наметалото, по-ярко от дъга,
прочу се Иосиф в цялата страна.

Млад, красив, същински ат,
аз готов съм за парад!
С толкоз много ярки цветове!
Как обичам тези цветове!

Жълто, кафяво, червено,
алено, черно, зелено,
охра и пурпур, лилаво,
маслинено, виолетово, кафяво...

Млад, красив, същински ат,
аз готов съм за парад!
С толкоз много ярки цветове!
Как обичам тези цветове!
Жълто, кафяво, червено,
алено, черно, зелено,
охра и пурпур, лилаво,
маслинено, виолетово, кафяво,
розово, малиново, златисто,
лимоново, лазурно и сребристо,
пурпурно и бяло, и сметаново
оранжево и синьо, шоколадово...

Сънищата на Иосиф

Наметалото на Иосиф
братята му разгневи –
ала сънищата му най-вече,
що безкрай реди.

Сънувах: беше летен ден,
в просторните поля
единайсет класове
пред мен клонят глава.
Моят клас бе превъзходен,
налят със слънчев знак,
а вашите – съвсем зелени,
бих казал, просто брак.

Не ни харесват тез слова,
но как ли да ги спрем?
От Иосиф май ще дойде ден
ний да се отървем.

Сънувах: хоровод звезди
в тих лунен нощен час
на мене сториха поклон –
защо, се питам аз?
Нима роден съм да засенча
всинца до един?
Богат да стана, знаменит –
изискан господин?

По цели нощи този брат
спи сладко като в кош
и тез "пророчески" слова
не струват пукнат грош.
Не само, че не знае такт –
забравя този син,
че ние одинайсет сме,
а той е сам-самин.

Сънищата му не ще се сбъднат,
убедени сме – не ще се сбъднат,
надяваме се да не се сбъднат,
ами ако все пак е прав?!
Ами ако все пак е прав?!

Сънят е ясен, бистър, чист
като изворна вода –
Иосиф ще ни надрасте
поне с една глава.
Дали кога и как, защо,
ни един от нас не знай.
Но убедени сме в едно –
на Иосиф...
на Иосиф...
на Иосиф иде край!

Сделката

Измина ден - далече от дома,
братята скроиха пъклен план.
Дръжте го и здраво го хванете,
да се разправим, докато е сам.
Доволни сетне те ръце потриха,
а тялото му в кладенеца скриха.
Тук ще го оставим да загине,
назидание да бъде всички вам.
Но не щеш ли, взел, че появил се
измаилтянски цял един керван.
Замислиха се братята дали
могат да го продадат срещу пари?

Бедни Иосифе, що ще правиш ти?
Нещо не върви, какво ще правиш ти?

Ей, измаилтяни, вие
искате ли хубав роб?
Млад, възпита и красив е,
верен ще ви е до гроб.
Речено и сторено било –
разменен синът на Иаков за сребро.
Керванът през пустинята поел
по пътя си загадъчно извит
и тъй чак до далечния Египет,
макар че Иосиф хич не бил навит.
Животът никак не е розов там,
а аз дори египетски не знам!
Братята накъсали завчас
пъстрото му ярко наметало;
Убедителни да бъдат, още взели
на една коза разкъсаното тяло
и се надпреварвали кой пръв
да оплиска дрехата му с кръв.

Много братя, общо престъпление –
общо падение, общо престъпление.
Бедни Иосифе, продадоха те роб –
и нима до гроб ще останеш роб?

Един нов ангел в небето

Татко, ела да ти кажа,
с очи видях, не само дочух –
история трагично-епична
за силата на човешкия дух.
Синове ти бяха дузина –
е, вече не е така.
Недей плачи нито скърби,
не би му се нравило това.

Един нов ангел в небето,
една нова ярка звезда.
Нивга не ще те забравим,
теб и твоята светла следа.

Един празен стол край софрата,
една сълза в мойте очи.
Твоите обич и вяра
са за нас пътеводни лъчи.
Щом си спомня тежката схватка,
в гърлото ми буца тежи
Смелост безкрайна се иска
човек с добиче да се срази.

Опръскано с кръв наметало
свидетел безгласен лежи;
тялото му е черно в земята,
но душата му в рая кръжи.

Прощавай, приятел!
Адиос, амиго!
До скоро, друже!

Един празен стол край софрата,
една сълза в мойте очи.
Твоите обич и вяра
са за нас пътеводни лъчи.
Името му изковете със злато,
тайно пролейте сълза –
ако той не се беше пожертвал,
нямаше да ни има сега.

Един нов ангел в небето,
една нова ярка звезда.
Свободата и демокрацията
са за нас пътеводна следа.

Потифер

Потифер безгрижен беше,
все милионите броеше,
трупаше ги и строеше
своя пирамида.

Потифер богатства скрил,
собственик на част от Нил,
в блясък, лукс, изискан стил
ден след ден живее.

Господаря си Иосиф взе, че хареса,
работеше без да повдига глава.
Потифер забеляза го и го издигна –
началник на всички слуги у дома.

Потифер бе мъж на място –
- Но жена ми е ужасна! –
всичко си го пише ясно
в Библията, вижте!

Страстна, но коварна дама,
съблазнила не един и двама,
край на тез безчинства няма -
- Аз какво да сторя?!

Иосиф красив бе, и ден подир ден
тя към него отправяше пламенен зов,
а той все увърташе да я отблъсне:
- Не искам, не мога щом няма любов!

Жалко!

Потифер своите жълтици броеше,
когато внезапно от спалнята шум
го накара да скочи и да потрепери,
и мисъл ужасна го споходи на ум.

С рев нечуван дотогаз
втурна се натам завчас:
- Теб затвор вовек те чака,
сам да гниеш, сам във мрака!

Бедни Иосиф, чака те затвор –
истински позор, май чака те затвор.

Затворете душата ми

Затворете душата ми,
откраднете мечтата ми,
превърнете прозорците
в черни стени.

Ще посрещна без страх
и омраза, и смях,
живот без надежда
накрай на света.

Ако имаше смисъл, аз
бих се молил и ден, и час,
но ответът един за нас
не е на тая земя.

Затворете душата ми,
откраднете мечтата ми,
чада израилеви,
не ще се предам.
Ще измина докрай
своя ад, своя рай,
че земя обетована
чака ме там.

Наречете ме с номер
наместо със име,
за мен заличете
и спомен, и сън.
Вече нищо не знача,
а моето тяло –
обвивка ненужна –
хвърлете навън.

Ако имаше смисъл, аз
бих се молил и ден, и час,
но ответът един за нас
не е на тая земя.

Затворете душата ми,
откраднете мечтата ми,
чада израилеви,
не ще ви предам.
Ще изминем докрай
своя ад, своя рай,
че земя обетована
чака ни там.

Пекарят и виночерпецът

Иосиф нямаше късмет -
забравен, тъжен и унил,
затворен беше сам-самин
край мрачните води на Нил.

Не тъгувай, хей, Иосифе, недей –
мечтателю, друг вятър ще повей!
Иосифе, ние вярваме в теб!
Горе главата, гледай напред!
Недей се предава, бори се докрай!
Да успееш е писано, тъй си го знай!

Сред лепкав мрак и тъмнина,
с окови и вериги ред,
с една свещица светлина
и гладни плъхове навред...

Не тъгувай, хей, Иосифе, недей –
мечтателю, друг вятър ще повей!
Иосифе, ние вярваме в теб!
Горе главата, гледай напред!
Недей се предава, бори се докрай!
Да успееш е писано, тъй си го знай!

Тогаз в килията двамина
прошепнаха с изплашен глас:
Не вярваме, че пак отново
ще зърнем слънцето над нас.
Хей, Иосифе, ела ни помогни
и скритото в съня ни обясни.
Те бяха и двамата придворни слуги,
неуморно се трудеха чак до зори.
Единият бе първокласен пекар,
виночерпец другият – на виното цар.

Кажете кой какво видял е
и сетне аз ще ви разкажа –
не съм безгрешен, но ще се
опитам път да ви покажа.

Виночерпецът по-пръв се престаши,
сънят си да разкаже се реши:

Стоях си изправен пред сочна лоза,
вино приготвих от сладки зърна.
Сам Фараонът от чашата пи –
какво означава туй ти обясни!

Скоро свобода те чака,
затуй недей, недей тъжи –
когато с вино черпиш пак,
дума и за мен кажи.

Сетне и пекарят занарежда,
да чуе същите слова с надежда:

Кош носех с хляб един пролетен ден,
кръжаха птици в небето над мен.
Изкълваха ми хляба чак до троха –
открий ми, какво означава това.

Сънища подобни хич
не искам да тълкувам аз.
Уви, решението е взето
и иде сетният ти час.

Не знам дали напълно прав съм бил,
но нивга досега не съм грешил.

Фараонът

Бе Фараонът могъщ господар
на целия свят император и цар,
по всички въпроси направо си бе
Египет, написан със главно "Е".
Хвалбите за него валяха безспир,
щеш-не щеш бе на всички кумир,
никой нямаше право глас да надига,
не само на дело, но и на книга:

видиш ли близо
до теб Фараон,
падни на колене,
стори му поклон.

Без лъч светлина, без да има опора,
Иосиф прекара години в затвора
под погледа все на зорката стража
уж доживот, но едно ще ви кажа:
кой духом не пада, глава не свежда,
за него все нейде изгрява надежда!
От странни картини – видения рой -
Фараонът изгуби и сън, и покой.

Ако някой успее
да ги разбули, тогава
го чакат богатство
и почит, и слава.

Дворецът

На Фараона хич не беше гот –
два пъти се буди, плувнал в пот,
но никой не успя да разтълкува
що за странни сънища сънува.

- Едно момче в затвора срещнах аз,
по сънищата той е много в час!
- Значи той е моето спасение
от това ужасно положение!

Бедни Фараоне,
що ще правиш ти?
Преследван от видения,
що ще правиш ти?

Окован – ръце, нозе и стави,
сам пред всички Иосиф се изправи:
- Чест за мен е да стоя пред трона.
Ида в служба аз на Фараона.

Сънищата на Фараона

Вървя си веднъж кротко край реката,
Седем тлъсти крави излязоха от Нил.
Още седем мършави след тях се появиха,
броят ми се ребрата, погледът-унил.
Мършавите крави, ей-така, завчас,
тлъстите погълнаха. Рекох си, нали
толкова богата вечеря изобилна
всекиму веднага отдалеч ще проличи.
Мършавите крави мършави си бяха,
както и когато аз зърнах ги навън.
От цялата история нищо не разбирам,
разтълкувай, Иосифе, тоя чуден сън.

Сякаш съм заклещен всред 4 стени;
не е да съм глупав-та нали съм цар.
Кажки каквото знаеш, не бъди жесток.
Хайде, помогни на своя господар.

Вървя си веднъж кротко край реката,
Седем златни класа израснаха край Нил.
Още седем сухи след тях се появиха,
вятърът-пустинник ги беше изгорил.
Класовете сухи, ей-така, завчас,
сочните погълнаха. Никак нямам мира
и какво да мисля, и какво да сторя
умът ми съвсем вече не побира.
Класовете сухи сухи си останаха,
както и когато аз зърнах ги навън.
Ето, че накрая взех да се оплитам,
разтълкувай, Иосифе, тоя чуден сън.
Иосифе, миг не губи –
Иосифе, съня обясни.

Тълкуванието

Чакат ни седем спорни лета –
изобилна реколта, много храна.
Толкоз, че няма да има къде
целият излишък да се побере.
Сетне в картината иде промяна,
берекет за Египет повече няма.
Глад ще върлува по твоята земя,
не е виждан такъв досега.
Царю благородни, съмнение няма
какво ти подсказва твойта пижама.
Сънят ти е всъщност предупреждение
към всички люде без предубеждение.
Сигурно си се досетил вовек,
че трябва да намериш някой човек,
който с разумно, добро управление
на Египет от глада да е избавление.

Ала кой ще бъде той,
това не знам...

- Ти!

Наградата

Иосиф е добро момче, - рече Фараона –
с тези 14 крави той спаси ми трона.
За една задача още пак на теб е ред
от глада спаси ни, да вървим напред.
Скоро се донесоха клещи чисто нови
и в нозе му паднаха тежките окови.
Иосиф бе помилван и получи той
колесница златна, медал като герой.

Иосиф, Иосиф,
в царския ни двор –
Иосиф, цял Египет
в теб е вперил взор.

Както бе предсказал, седемте лета
с реколта изобилна смаяха света.
Сетне глад настана из Египет цял,
но народа да избави Иосиф бе успял.

Иосифе нямаме думи
на теб да благодарим.
Живота и своето бъдеще
само на тебе дължим.

Иосифе, ние със теб сме
един прекрасен тандем –
моята мъдрост избра те,
нали съгласен си с мен?

Иосифе нямаме думи
на теб да благодарим.
Живота и своето бъдеще
само на тебе дължим.

Бях в задънена улица, сам –
по-зле от самия Авраам.
Но добре, че избави ни той –
по-велик от великия Ной.

Точка може да поставим като на шега
Иосиф се издигна над цялата страна.
Но баща му, Иаков, помните, нали?
А дали гладът и на тях се отрази?

Онези славни, златни дни

А бяха в Ханаан години други
с безкрайни щастливи лета;
полята зелени се ширнали,
зимата бе само игра.
Със тебе вървахме прегърнати,
животът бе цветен килим –
днес виждам само гола сеч,
жуа дьо вивр няма веч,
не сладко вино, а горчив пелин.

Онези славни, златни дни
далеч отминаха, уви.
Свалете шапки, вам поклон -
един печален стон.

О, ние знаехме как да празнуваме
с прекрасната кухня на мама –
Соарета есктравагантнo-нечувани,
каквитo другадe в Библията няма.
Странно, Иосиф откакто напусна ни,
настъпи невиджан обрат –
не иде никой за кадем,
бездруго ще го изядем,
така ни липсва малкият ни брат.

Онези славни, златни дни
далеч отминаха, уви.
Свалете шапки, вам поклон -
един печален стон.

Странно, Иосиф откакто напусна ни,
настъпи невиджан обрат –
може пък да съм сгрешил,
толкоз лош да не е бил,
така ни липсва този шантав брат.

На път за Ханаан

Свърши се животът им стар –
в Ханаан беше просто кошмар.
Гладът нас свари ни в крачка,
от играчка ще стане на плачка!
Кършим пръсти и кършим ръце –
не останаха вече овце!
Смърт заплашва ни всичките тук,
а храна толкоз има на юг!
За Египет ще тръгнем в зори,
там ще видим и Сфинкса дори!
Тъй поеха те смело напред,
своя нов да потърсят късмет.

Милост и прошка

В двореца паднали на колене,
иска всеки от нас да яде.
едва Иосиф смеха си сдържал –
никой не бил го познал.
Аз сега ще покажа на тях
що е братство и обич, и грях.

Сънувах: беше летен ден,
в просторните поля
единайсет класове
пред мен клонят глава.
Сънувах: хоровод звезди
в тих лунен нощен час
на мене сториха поклон –
защо, разбирам аз.

Как да знам кои сте вие –
шпиони, крадци?
Казвате ми, че сте гладни –
ако сте лъжци?
Как да знам отде дошли сте,
и че някой ден
ако се наложи, вие ще
избавите мен?

Поклон, на колене, ничком пълзи,
милост, прошка, падни по очи.

Ний сме одинайсет братя,
дълго вървим,
макар въобще не можем с тебе
да се сравним.
Сграбчи ни в челючни лапи
животът суров –
чудим се, да ни повярваш,
дали си готов?

Поклон, на колене, ничком пълзи,
милост, прошка, падни по очи.

Вашите слова сурови
внимателно чух.
Трогват съм от тази драма
чак ето тук.
Туй се радваме да чуем!
– Благодарност не ща!
Ще ви дам каквото искате
и още неща.

Поклон, на колене, ничком пълзи,
милост, прошка, падни по очи.

Иосиф даде им много храна,
но после, без да знаят това,

скри преди да поемат на път
един скъпоценен съсъд.
На раздяла настанал бе час,
Иосиф кресна вбесено на глас:

Стой!

Кражбата

Дръжте го крадеца, дайте го на съд!
Кой от вас открадна златния ми съд?
Взеха да претърсват всички до един.
Кой ли е виновен? Дали е сам-самин?

Дали е Рувим?
Дали Симеон?
Дали е Нафтали?
Дали Дан?
Дали е Асир?
Дали Исакер?
Дали е Левий?
Дали Зевулон?
Дали е Гад?
Дали Иуда?
Нима тогава е Вениамин?
– Да!

Вениамин, младежо, как посмя?
Аз съм възмутен от дън-душа!
Никой нивга никъде преди
не е смял така да се държи!
Стража! В тъмница го заключете,
от килията ключа във Нил хвърлете!

Тогаз паднали братята на колене:
– Нямах ли капчица милост поне?
Не може сам да е сторил така,
на всички обща е тази вина.

Обща вина

О, не, недей -
Вениамин все още е почти дете.
Как тъй, сега?
Вениамин невинен като цвете е.

Чувам звън, далечен барабанен ек,
той не мой да е виновен, бе, човек!
Чувам птици пеят в синьото небе,
колко е абсурдно ми пригласят те.

О да, нали?
Вениамин е кротичък като трева.
Без "хич", "ами" -
чист досущ е като утринна роса.

Ще ти каже даже приливът на Нил -
Вениамин измамник нивга не е бил.
Щом един от нас пък е постъпил зле,
то тогаз вината ни на всички е.

Тогаз паднали братята на колене:
- Нямах ли капчица милост поне?
Не може сам да е сторил така,
на всички обща е тази вина.

Помирението

Че има люде – честни братя,
Иосиф вече знай;
за прошка ден и помирение
настана най-накрай.
Нима лицето не познахте ми,
тъй трудно ли личи?
Иосиф смятахте за мъртъв,
а той пред вас стои.

Иосиф, Иосиф,
повтори на глас:
Иосиф, Иосиф,
ти ли си сред нас?

И, подмладил се в миг, бащата
пое на дълъг път.
Със своята колесница златна
посрещна го синът.

Една мечта

Очи затварям
глас нечул
сякаш плътен тюл
е покрил света;
далеч зад мен
дочувам плач,
вечерен здрач
скрил една мечта.

Загърнат в пъстро
наметало
в едно събрало
цялата дъга,
аз виждам как
в далечината
искри зората
с една мечта.

Внезапен шум и силен блясък,
животът ми се срива с трясък,
цветовете избледняха
и останах сам...

А искам тъй
да се завърна
и да обгърна
всичко в светлина.
Денят край мен
ме гледа плахо
и все още чака
своята мечта.

Едно вълшебно
пъстроцветно наметало,
за всички
пъстроцветно наметало!